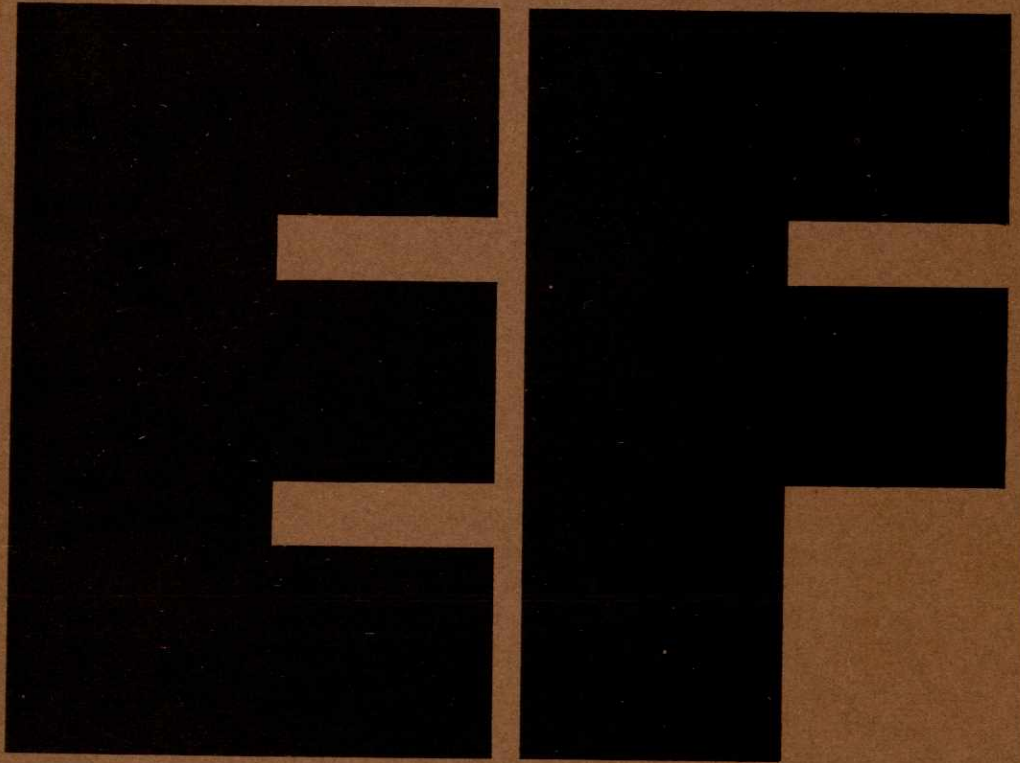

En orientering fra
Utenriksdepartementet

7

EF og utviklings - landene

De Europeiske Felleskap

Utenriksdepartementet har fastsatt følgende betegnelser og forkortelser.
(Den engelske forkortelse er gjengitt i parentes):

- EF – De Europeiske Fellesskap (EC)**
- EØF – Det Europeiske Økonomiske Fellesskap (EEC)**
- EKSF – Det Europeiske Kull- og Stålfellesskap (ECSC)**
- EURATOM – Det Europeiske Atomenergifellesskap (EURATOM)**

Både De europeiske fellesskap og de enkelte medlemsland har nære politiske, økonomiske og kulturelle forbindelser med en lang rekke utviklingsland, særlig i Afrika og Asia. Det samme gjelder Storbritannia, som nå søker medlemskap.

Yaoundé-avtalen

I samsvar med Roma-traktaten er 18 afrikanske stater blitt assosiert med Fellesskapene. Dette er land som tidligere sto i et avhengighetsforhold til Belgia, Frankrike eller Italia, men som nå er selvstendige, nemlig: Burundi, Dahomey, Elfenbenkysten, Gabon, Kamerun, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinshasa), Madagaskar, Mali, Mauretania, Niger, Rwanda, Senegal, Sentralafrikanske Republikk, Somalia, Tchad, Togo og Øvre Volta. Formålet med assosieringen er, ifølge Roma-traktaten, å fremme den økonomiske og sosiale utvikling og den allmenne velstand i vedkommende utviklingsland.

Assosieringsordningen er nærmere utformet i den såkalte Yaoundé-avtale av 1963, undertegnet i Yaoundé, hovedstaden i Kamerun. Avtalen ble fornyet i 1969 og gjelder til 31. januar 1975.

De assosierte stater nyter godt av betydelige handelspolitiske fordeler, idet de på spesielle vilkår er med i det felles marked som Fellesskapene har opprettet. Dessuten mottar de assosierte stater en omfattende utviklingshjelp fra fellesskapslandene.

Andre samarbeidsordninger mellom Fellesskapene og utviklingslandene

---

Yaoundé-avtalen er ikke den eneste samarbeidsordning av denne art. En lignende assosieringsordning er gjennomført for visse små land og områder: Surinam, De nederlandske Antiller, Saint Pierre og Miquelon, Comores-øyene, Afar og Isass, Ny-Caledonia, Wallis- og Futuna-øyene, Fransk Polynesia m. fl. Også denne ordning gjelder til 31. januar 1975.

Videre har De europeiske fellesskap en assosieringsavtale med Det øst-afrikanske fellesskap, dvs. Kenya, Tanzania og Uganda. Denne avtale er begrenset til varebytte.

Andre assosieringsavtaler av begrenset rekkevidde er inngått med Marokko og Tunisia, og en avtale med Algerie blir forberedt.

De europiske fellesskap har handelsavtaler med Den forente arabiske Republikk, Iran og Libanon. India og Pakistan har særlige ordninger for bestemte jutevarer og håndvevde produkter.

Nye assosieringsordninger ved britisk medlemskap

Dersom Storbritannia blir medlem av De europeiske fellesskap, kan en gå ut fra at mange flere utviklingsland vil bli assosiert eller på annen måte få tilknytning til Fellesskapene. Således vil en rekke afrikanske stater bli tilbudt assosiering på linje med Yaoundé-avtalen. Det gjelder Botswana, Gambia, Ghana, Kenya, Lesotho, Malawi, Nigeria, Sierra Leone, Swaziland, Tanzania, Uganda og Zambia. Andre selvstendige utviklingsland som tidligere var britiske koloniområder, vil antagelig bli tilbudt handelsavtaler. De tidligere britiske områder i Det karibiske hav er blitt tilbudt en assosieringsavtale og en handelsavtale.

Utviklingshjelp

De europeiske fellesskap har opprettet to institusjoner som gir utviklingshjelp, nemlig Den europeiske investeringsbank og Det europeiske utviklingsfond. Banken gir lån til utviklingsprosjekter og Fondet både lån og gaver til samme formål. De midler som stilles til disposisjon, er bundet til innkjøp av varer og tjenester i fellesskapslandene og assosierte land. Det ytes omfattende faglig bistand til planlegging og gjennomføring av prosjekter. Betydelige beløp brukes til eksperthjelp, opplæring av lokalt personell og forskjellige tiltak for å bedre handelsforbindelsene. Ifølge gjeldende avtaler har Fellesskapene forpliktet seg til å yte utviklingshjelp for tilsammen 1 milliard dollar fram til 31. januar 1975, det alt vesentlige gjennom Utviklingsfondet. Hele 80 prosent av bidragene skal være gaver, mens det resterende beløp skal gis i form av lån til dels på meget rimelige vilkår.

Det er imidlertid bare ca. 10 prosent av fellesskapslandenes utviklingshjelp som går gjennom de to nevnte institusjoner. Det aller meste av hjelpen går gjennom andre kanaler, og den samlede hjelp er meget stor. Følgende tabell viser omfanget:

Fellesskapenes utviklingshjelp 1969 i millioner dollar:

	Offentlig hjelp	Privat hjelp	Samlet hjelp
Belgia	118,6	138,7	257,3
Frankrike	965,3	776,9	1742,2
Italia	137,2	710,5	847,7
Nederland	149,8	219,4	369,2
Vest-Tyskland	543,7	1501,8	2045,5
Sum	1914,6	3347,3	5261,9

Til sammenligning kan nevnes at Norges offentlige utviklingshjelp samme år var 37,7 millioner dollar, mens vår private hjelp var 37,4 millioner dollar. Den samlede norske hjelp utgjorde altså 75,1 millioner dollar.

Måler en den offentlige hjelp i prosent av brutto nasjonalproduktet, får en følgende tall for fellesskapslandene i 1969: Belgia 0,51, Frankrike 0,69, Italia 0,16, Nederland 0,53, Vest-Tyskland 0,39. Det tilsvarende tall for Norge var 0,31.

Utviklingslandenes handelspolitiske problemer

De assosieringsordninger osv. som er omtalt, må vurderes i sammenheng med de handelspolitiske problemer som alle utviklingsland står overfor, og det arbeid med disse spørsmål som utføres i De forente nasjoners regi. Både De europeiske fellesskap og de land som nå søker om medlemskap, deltar i dette arbeidet.

Mens råvarene stort sett er tollfrie i de fleste land, blir de mer foredlede produkter ofte pålagt høye tollsatser. Dette skjer først og fremst fordi importlandet ønsker å beskytte sin egen produksjon, f. eks. innenfor næringsmiddelindustrien eller i jordbruket. Et slikt beskyttelsessystem gjør det vanskelig for utviklingslandene selv å videreforedle sine råvarer og å bygge ut sine industrier. På den måten blir utviklingslandene i høy grad bundet til fortsatt råvareeksport. Mot denne bakgrunn har utviklingslandene lenge hevdet at deres egen økonomiske utbygging blir hemmet av de handelssystemer som industrilandene har opprettet. Denne kritikk gjelder Fellesskapene og Frihandelsforbundet i Vest-Europa så vel som Comecon i Øst-Europa.

I 1962 ble det vedtatt å holde en FN-konferanse for handel og utvikling — UNCTAD. På den første konferanse deltok ca. 80 utviklingsland og 40 industriland. Konferansen førte blant annet til at UNCTAD ble et permanent organ hvor man ikke minst har drøftet tiltak for å bedre handelssamkvemmet mellom utviklingslandene og industrilandene. Særlig har man lagt vekt på å få et system med tollpreferanser, dvs. at industrilandene skal begunstige import fra utviklingslandene ved hjelp av lavere tollavgifter enn for andre land. På den måten får utviklingslandenes industri en preferanse, et fortrinn.

Høsten 1970 ble det omsider oppnådd enighet i prinsippet om et system med tollpreferanser for halvfabrikata og ferdigvarer fra utviklingsland. Saken var imidlertid så vanskelig i praksis at industrilandene ikke kunne bli enige om et felles system, og de vil derfor gjøre bruk av litt forskjellige ordninger. De nordiske land gikk inn for full tollfrihet for alle industrivarer fra utviklingsland; de har imidlertid utarbeidet en liste over vareslag som er særlig følsomme for markedsforstyrrelser og som følgelig kan komme til å bli unntatt fra ordningen. De europeiske fellesskap har arbeidet ut fra prinsippet om tollfrihet for alle halvfabrikata og ferdigvarer innenfor industrisektoren. Men også Fellesskapene har reservert seg på enkelte punkter. Det er forutsetningen at ordningen med tollpreferanser skal settes i verk «så tidlig som mulig» i 1971. Den norske regjering fremmet i

april 1971 en proposisjon der Stortinget blir bedt om å gi sitt samtykke til at Norge innfører tollpreferanser i samsvar med det nordiske opplegg. Det er meningen at ordningen skal innføres så snart det er teknisk mulig. Fellesskapenes Ministerråd har vedtatt at ordningen med tollpreferanser skal tre i kraft 1. juli 1971.

De avtaler som De europeiske fellesskap har inngått med utviklingsland har vært kritisert fra forskjellige hold. Det har blant annet vært hevdet at avtalene bidrar til å opprettholde de gamle kolonimaktens innflytelse i tidligere koloniområder. Til dette har fellesskapslandene svart at det er en frivillig sak for et utviklingsland om det vil være med på en slik avtale. De har også pekt på at utviklingshjelpen gis på meget rimelige vilkår, og at systemet i høy grad virker til å styrke økonomien i vedkommende utviklingsland; på den måten stimulerer man i virkeligheten en utvikling som fører til større økonomisk uavhengighet.

En annen innvending har gått ut på at De europeiske fellesskap har diskriminert mellom utviklingslandene. De stater som har fått en assosieringsordning, blir behandlet gunstigere enn andre utviklingsland. Grunnlaget for denne kritikk vil til dels falle bort om Storbritannia blir medlem av Fellesskapene, idet en rekke utviklingsland som tilhører Det britiske samvelde i så fall blir assosiert. Kritikken svekkes også av de omfattende ordninger med tollpreferanser som nå blir gjennomført for utviklingslandene.

Konsekvenser for Norge

Dersom Norge blir medlem av De europeiske fellesskap, må det yte bidrag til Det europeiske utviklingsfond. Det skal forhandles om bidragets størrelse, som rent foreløpig er anslått til 50 millioner kroner om året. Dette er et beskjedent beløp i forhold til Norges samlede bevilgning til utviklingshjelp som ifølge den plan Stortinget har godkjent, vil øke til 710 millioner i 1974. Norge vil altså på samme måte som de nåværende medlemsland, stå helt fritt i sin bistandspolitikk for den helt overveiende del av sin utviklingshjelp.

I tilfelle av norsk medlemskap vil Norge komme med i Fellesskapenes assosierings- og handelsavtaler, og de må tilpasse seg Fellesskapenes system for preferanseordninger. Dette vil neppe skape større problemer for Norge selv om det vil kreve atskillig teknisk og administrativt arbeid.

Norge vil med medlemskap kunne dra fordel av de betydelige erfaringer som De europeiske fellesskap og dets medlemmer har når det gjelder utviklingslandene og deres problemer. Det er grunn til å tro at norsk medlemskap vil bidra til å styrke og utvikle våre forbindelser med utviklingslandene.

De Europeiske Fellesskap

bygger på

**Traktaten om det europeiske kull- og stålfellesskap —
EKSF**

**Traktaten om det europeiske økonomiske fellesskap
(Fellesmarkedet) — EØF**

**Traktaten om det europeiske atomenergifellesskap —
EURATOM**

Medlemmer i EF:

Belgia — Tyskland — Frankrike — Italia —
Luxembourg — Nederland.

EF's ORGANER:

Ministerrådet

Bestemmende organ.

6 medlemmer, en regjeringsrepresentant fra hvert av
medlemslandene.

Kommisjonen.

Initiativtakende, administrerende og utøvende organ.

Oppnevnes av regjeringene etter felles overenskomst.

9 medlemmer, 2 fra Tyskland, Frankrike og Italia.

1 fra Belgia, Luxembourg og Nederland.

Domstolen.

Kontrollerende organ.

Oppnevnes av regjeringene etter felles overenskomst.

7 medlemmer.

Europaparlamentet.

Parlamentarisk organ.

Oppnevnes av de enkelte lands parlamenter.

Tyskland, Frankrike og Italia har hver 36 representanter,

Belgia og Nederland hver 14 representanter,

Luxembourg 6 representanter.

Utenriksdepartementet har etter oppdrag fra Regjeringen utgitt en serie brosjyrer om aktuelle spørsmål i forbindelse med søknaden om norsk medlemskap i EF.

Hittil utkommet:

1. Roma-traktaten blir til
2. Arbeidsmarkedet og fagbevegelsen
3. Politisk samarbeid
4. Fiskeriene
5. EF's organisasjon
6. Sosialpolitikken
7. EF og utviklingslandene
8. Landbruket

Brosjyrene fåes ved henvendelse til
Statens informasjonstjeneste,
Youngstorget 3 - Oslo-Dep.

Utgitt juni 1971

Konsulenter: Statens informasjonstjeneste, Statens trykningskontor

Lay-out: Ingolf Holme

Trykk: Harald Lyche & Co. A/S